

Sayın Başkan, Değerli Meclis üyeleri, hepinizi şahsım ve Ankara Sanayi Odası Yönetim Kurulu adına saygıyla selamlıyorum.

Değerli Meclis üyeleri,

ABD ve Avrupa ekonomilerinde beklenenden daha yüksek gerçekleşen enflasyon, küresel finansal koşulların her geçen gün daha da sıkılaşmasına neden oluyor. Pandemi koşulları, Rusya-Ukrayna gerginliği ve nihayetinde Çin ekonomisinde daralma beklentileri ile küresel üretim yılın ikinci yarısında keskin bir düşüş gösterdi.

Küresel enflasyonla mücadelenin daha uzun ve zorlu olması beklentisi, artan enerji fiyatları, Rusya'nın Avrupa'ya gaz akışını kısması, Çin ekonomisindeki borç sorununun büyümesi ve artan jeopolitik gerginlikler önümüzdeki dönemde küresel ekonomilerde büyümeyi daha da aşağı çekme potansiyelini barındırıyor.

Nihayetinde, küresel piyasalarda, uzun dönemli enflasyonun hala yüksek olduğu, büyümenin zayıfladığı ve para politikasında sıkılaşmanın devam ettiği makroekonomik bir yapıyla karşı karşıyayız.

Bu gelişmelerin önemli göstergesi, ABD ekonomisinin teknik olarak resesyona girmesi ve Euro bölgesi ile İngiltere'de son çeyrekte resesyon beklentilerinin güçlenmeye devam ediyor olmasıdır.

Diğer taraftan, küresel ekonomilerde enflasyonu düşürmek için uygulanan sıkı para politikası ve nihayetinde artan faiz oranlarının enflasyonu düşürmediği bir dönemden geçiyoruz.

Küresel enflasyon eğilimlerinin sadece para politikasıyla veya faiz artırımlarıyla çözülemeyeceği, bozulan eğilimleri düzeltmek için bütüncül politika tercihi benimsenmesi gerekiyor.

Küresel ekonomilerde önümüzdeki dönemde ortaya çıkma olasılığı yüksek olan durgunluk ve uzun süreli yüksek enflasyonun seyri, ülkemizin ihracat kapasitesini daraltırken, artma eğiliminde olan kur üzerinde baskıları da artıracaktır.

Diğer taraftan, Euro/dolar paritesi son 20 yılın en düşük seviyesini gördü. Bu maalesef bizim için iyi bir gelişme değil. Sanayi üretiminde ara mal ithalatımız oldukça yüksek seviyede. Üretimi devam ettirmek için yurtdışından kaynak almamız gerekiyor.

Dış ticaret yapımız gereği daha çok dolarla ithalat, Euro ile ihracat yapıyoruz.

İhracatımızın %50'den fazlasını da Avrupa bölgesine yapıyoruz. Bunun anlamı, eskiye kıyasla, daha pahalıya alıp daha ucuza satacağız. Bu durum dış ticaret dengemizi daha da bozacak, cari açığımızı da daha olumsuz etkileyecektir.

Değerli Meclis Üyeleri,

Makroekonomik değişkenlerle ilgili görüşlerimi de sizlerle paylaşmak istiyorum.

2021 yılının son çeyreğinde faiz indirimi yapan Merkez Bankası, yılın ilk yedi ayında sabit tuttuğu politika faizinde sürpriz bir şekilde değişikliğe giderek %13 seviyesine indirdi.

Ardında da yayınlanan tebliğle makro ihtiyari tedbirler devreye alındı. Daha önce de ifade ettiğim gibi uygulamaya konulan makro ihtiyari politikalar, para politikasının ikamesi değildir, tamamlayıcıdır. Mevcut durumda para-maliye politikasında doğru eşgüdümün etkin bir şekilde kullanılması gerekiyor.

Para politikasında normalleşme olmadan kredi-mevduat arasındaki asimetrinin ortadan kalkması mümkün değildir. Merkez Bankası'nın kullandığı temel faiz olan politika faizi ile piyasa faizlerinin birbirinden koptuğu bir süreci yaşıyoruz.

Merkez Bankası'nın daha önce açıkladığı beklentiler doğrultusunda, piyasa faizlerinin politika faizine yakınsaması gerekiyor. Hükûmetin büyüme hedefi ön plan çıkarken bankaların kredi verme hacminin daralacak olması bir çelişki olarak karşımızda duruyor.

Hükûmetin büyüme hedefini net bir şekilde görüyoruz ancak, bankalar kredi vermekte imtina ediyor, uzun vadeli düşük faizli kredi vermek istemiyorlar.

Finansmana erişim noktasında reel sektör sıkıntı çekmeye devam ediyor. Üretime devam edebilmemiz için finansmana ulaşmamız gerekiyor. Son uygulamalarla ticari

kredi faizlerinde üst limit belirlenmiş olsa dahi firmaların söz konusu faiz oranlarından bankalar tarafından fonlanmadığını görüyoruz.

ÜFE enflasyonu %144 seviyesinde iken %30 ticari kredi faizinden bahsediyoruz ki kararlar sonrası kısa vadeli faizler %20 seviyesine kadar geldi.

ÜFE enflasyon değerinin bu kadar yüksek olduğu bir ortamda %40 faiz bile çok avantajlı görünüyor ancak, sorun kredi faiz oranlarının düşük olmasından ziyade reel sektörün krediye ulaşamamasıdır. Üretimin aksamaması için özellikle sanayicinin krediye ulaşabilmesi gerekiyor.

Diğer yandan Merkez Bankası kredi faizleri ve büyüme hızına yönelik yeni düzenlemeler yaptı. Resmi Gazete’de yayınlanan düzenlemelerle, bankalar verecekleri ticari kredilerde faiz oranlarına getirilen katsayıya bağlı olarak menkul kıymet tesis etmek zorunda kalacak. Bu düzenleme umarım sanayi sektörünün krediye ulaşma imkânlarını arttıracaktır.

Türkiye’nin kalıcı bir şekilde faizi aşağı çekebilmesi için enflasyonu yeniden tek hanelere indirmesi gerekmektedir.

Değerli Meclis Üyeleri,

Enflasyon hala kabul edilemez derecede yüksek seviyede seyretmeye devam ediyor. Enflasyon seviyesindeki yukarı yönlü artış hem hane halkının hem de reel sektörün kararlarında belirsizliğe neden olmaya devam ediyor.

Özellikle mevsimsel avantajına rağmen gıda enflasyonu tarafında olumlu bir katkıyı göremiyoruz. Gıda fiyatları enflasyonun önemli bileşenlerinden bir tanesi.

Yaz dönemi olmasına rağmen ülkemizde gıda fiyatlarının enflasyonun düşmesi yönünde çok fazla etkisi olmadı.

Kurlardaki geçişkenlik, akaryakıt ve enerji fiyatlarındaki artışlar, gübredeki, tohumdaki ithal girdilerinin yansımaları gıda maddelerindeki fiyat artışını ciddi anlamda yukarı çekmektedir..

Burada kur geçirgenliğinin ve gıda ham maddelerinde özellikle üretimden sofraya gelene kadarki srelerin, kayıpların ve aracılarn etkileri yadsınamaz bir şekilde ortaya çıkıyor. Bununla ilgili birtakım tedbirleri Hkmetimiz de almaya çalışıyor, lakin daha sıkı tedbirlerin devreye alınması gerekiyor.

Enflasyonun gelecek dönemde görünmeyen maliyetler ortaya çıkarması da muhtemeldir. Son dönemde dünyada olduğu gibi ülkemizde de emeğin milli gelirden aldığı pay azalırken, diğer taraftan enflasyonla birlikte gelir dağılımının bozulması hane halkını zor durumda bırakacaktır.

Enflasyon seviyesindeki artış ayrıca, üreticinin fiyat belirleyebilme kabiliyetini ciddi anlamda azaltmaktadır. Üretim maliyetleri artarken, işletme sermaye ihtiyacı da her geçen gün daha da artmaya devam etmektedir.

Lakin bunun karşısında firmaların finansmana ulaşabilme zorlukları da artıyor. Üretim yapabilmek için işletme sermayesi açığını kapatabilecek nitelikte yenilikçi finansman araçları geliştirebilmek gerekiyor.

Değerli Meclis yeleri,

Kronik hastalığımız cari işlemler açığımız. Yılın ilk 6 ayında cari açık, yani döviz talebi 32,4 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. İlk 6 ayda resmi finansman, yani döviz arzı 2,6 milyar dolar.

30 milyar \$ finansman açığının 17,5 milyar doları bulan net hata ve noksan kalemi ile 12,3 milyar \$ merkez bankası rezerv kaybı ile finanse edildi.

demeler dengesi verileri, cari açıkta portföy çıkışlarının devam ettiğini, açığın ise net hata ve noksan girişleri ve rezerv varlık azalışlarıyla karşılandığını gösteriyor.

Yılın ilk yarısında net enerji ithalatı 40,5 milyar\$ olarak gerçekleşirken, enerji hariç cari fazla 8,1 milyar\$, altın ve enerji hariç cari fazla 12,8 milyar\$ oldu.

Cari Açık enerji ithalatından kaynaklanıyor diyoruz, evet etkisi var lakin ülkemizde cari açığın yapısal soruna dönüşmesinin en önemli nedenlerinde biri yüksek teknolojiли ürün ithalatında ortaya çıkan açıktır. Ülkemiz, son 20 yılda 600 milyar doların üzerinde cari

açık verirken, yüksek teknoloji ürün ticaret açığı 300 milyar doların üzerinde. Evet, çözüm ithal ikamesi üretim.

Şu bir gerçek ki, ülke olarak cari açık sorunumuzu bitirmeden, tasarruflarımızı artırmadan bizim bu krizlerden çıkmamız, bağımsız, güçlü bir ekonomiye sahip olabilmemiz mümkün değil. Bunun yolu da üretimden geçiyor. Bu anlamda imalat sanayi son derece önemli.

Diğer taraftan 2022'nin ilk 7 ayında dış ticaret açığı, %144 artarak 25,5 milyardan 62,2 milyar dolar seviyesine ulaştı. Bu açığı kapatamadığımız sürece, dış ticarete rekabetçi bir yapıya kavuşamayız ve daha çok satıp daha az kazanmaya devam ederiz.

Daha açık bir anlatımla; daha fazla üretip daha yüksek hacimde ihracat gerçekleştirip, dış ticaret hadleri bozulduğu için ihraç ürün fiyatlarının azaldığı bir durumla, yani "yoksullaştırıcı büyüme" olgusu ile karşı karşıya kalmaya devam ederiz.

Ülkemizde son on yılın ortalama büyüme hızı pozitif olduğu halde, ihracat hacmi yükselirken ihracat birim fiyatlarının belirgin ölçüde düşmesi de bunu göstermektedir.

Bu sorunun çözümü, yüksek teknolojili ürün ihracatına yönelmek, katma değerli ürün üretip ihraç etmek ve yurtdışından ithal ettiğimiz ara mal ve yatırım mallarını yurtdışında üretmekten geçmektedir.

Değerli Meclis Üyeleri,

Biraz önce Türkiye İstatistik Kurumu ikinci çeyrek büyüme rakamlarını açıkladı.

Sanayi sektörü ve sektörün ihracata katkısıyla Türkiye ekonomisi 2022 yılı ikinci çeyreğinde % 7,6'lık büyümeye ulaştı. 2022 ilk çeyreğinde olduğu gibi ikinci çeyreğinde de dış talep ve hane halkı tüketimine dayalı bir büyüme performansı ön plana çıktı. Yılın ilk çeyreğinde tarım ve inşaat dışında tüm ana sektörlerde olumlu yönde katkı sağladı.

Yılın ilk çeyreğinde sanayi üretimi yıllık %10,3 artarken, GSYH yıllık %7,3 büyümüştü. İkinci çeyrekte sanayi üretimi %7,8 artarken büyümemiz %7,6 olarak gerçekleşti. Sanayinin ihracata katkısıyla yüksek büyüme rakamlarına ulaşmaya devam ediyoruz.

Küresel tedarik zincirinin bozulduğu ve resesyon beklentilerin güçlendiği, krediye ulaşma maliyetinin arttığı bir dönemde yüksek büyüme rakamına ulaşmamız oldukça önemli.

Ayrıca, büyümenin topluma yansımaları da oldukça önemlidir. Burada büyümenin kalitesi ön plana çıkmaktadır. Çalışanların İşgücü ödemelerinin cari fiyatlarla Gayrisafi Katma Değer içerisindeki payı yılın birinci çeyreğinde %31,5 iken, bu çeyrekte %25,4 seviyesine gerilemesi, gelir adaleti açısından dikkat edilmesi gereken oldukça önemli bir husus olarak görülmelidir.

Yılın ikinci yarısında özellikle küresel bazda gelişmelere bağlı olarak büyümede bir ivme kaybı göreceğiz lakin yılın geri kalan kısmında da ülkemizin pozitif büyüme rakamları elde edeceğini düşünüyorum.

Değerli Meclis Üyeleri,

Önceki hafta Yönetim Kurulu üyelerimizle Hazine ve Maliye Bakanımız Sayın Nureddin Nebati'yi ziyaret ederek önemli bir değerlendirme toplantısı yaptık. Sizlerden gelen birçok sorunu Sayın Bakana aktarma fırsatı bulduğumuz verimli bir toplantı gerçekleştirdik.

Sayın bakana ilettiğimiz konulardan biri enflasyon muhasebesi. Firmalar aslında gerçekte olmayan fiktif karlar üzerinden daha çok vergi ve kar payı ödemek zorunda kalmaktadırlar. Firmaların fiktif karları üzerinden vergi ödemesi firmaların mali yapılarını zayıflatırken, diğer taraftan da makro ekonominin temeli olan üretim ve istihdam kapasitelerini olumsuz yönde etkilemektedir.

Sayın Bakana, Türk Lirasının satın alma gücündeki değişmeleri dikkate alan enflasyon muhasebesi uygulamasının zorunlu hale geldiğini belirttik. Aslında mevzuatımızda yer alan ancak bu yılın başında çıkarılan bir yasayla 2023 yılına ertelenen Enflasyon muhasebesi hakkında hükümetimizin gerekli duyarlılığı göstermesi ve bu uygulamanın bu yılı kapsayacak şekilde bir an evvel yürürlüğe girmesi gerektiğini kendisine ilettik.

Bunun dışında, Gelir Vergisi basamaklarının arttırılması, binaların değerlerinin güncellenmemesi nedeniyle teminatların düşük kalması, KGF ve MB kaynaklı kredilere sanayicilerimizin ulaşamaması gibi birçok konuyu da aktarma fırsatı bulduk.

Çok yapıcı bir toplantı oldu. Sayın Bakan sıkıntıların farkında olduğunu ifade etti. Aktardığımız konularda çok hızlı bir şekilde geri dönüşler alacağımızı umuyorum.

Değerli Meclis Üyeleri

Kurtuluş Savaşımızı, tarihte eşi benzeri görülmemiş bir zaferle taçlandıran, her aşaması vatanseverlik ve kahramanlık destanlarıyla dolu 30 Ağustos Zaferi'nin dün 100. Yıl dönümünü kutladık. Bu zaferi bize armağan eden başta Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları olmak üzere tüm şehitlerimizi ve kahramanlarımızı bir kez daha saygı, minnet ve şükranla anıyorum.

Sözlerime burada son veriyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.